

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування пансіонату для літніх людей
«Рідний куточок» (м. Тисмениця)
14.03.2025

м. Івано-Франківськ, 2025

I. ВСТУП

На виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19-1, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 14.03.2025 групою НПМ здійснено відвідування пансіонату для літніх людей «Рідний куточок» (м. Тисмениця).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Непийвода Людмила Іванівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Дем'янчук Світлана Степанівна, представник громадської організації.

Відвідування проведено у присутності Яцишин Наталії Іванівни, адміністратора пансіонату для літніх людей «Рідний куточок».

Загальна інформація.

Відвідування закладу здійснювалось вперше.

Пансіонат «Рідний куточок» (далі – пансіонат, заклад) знаходиться за адресою: вул. Об'їзна, 1, м. Тисмениця, Івано-Франківський район, Івано-Франківська область, 77400.

Діяльність пансіонату забезпечує ФОП Манько Олександра Павлівна (далі - ФОП) з основним видом діяльності 87.30 «Надання послуг догляду із забезпеченням проживання для осіб похилого віку та інвалідів». ФОП веде свою діяльність під комерційною назвою «Рідний куточок», що не є торговою маркою, а є комерційним найменуванням та набуло правової охорони автоматично, без обов'язкової реєстрації, через впізнаваність.

На виконання вимог Закону України «Про соціальні послуги» ФОП зареєстровано в Реєстрі надавачів та отримувачів соціальних послуг, як надавача соціальних послуг: догляд стаціонарний, паліативний догляд.

Пансіонат розміщений у двоповерховій будівлі готельного типу із житловими, адміністративно-господарськими приміщеннями та приміщеннями громадського призначення (фото 1). Наявне автономне опалення та протипожежна сигналізація. Приміщення розраховане для проживання 100 осіб, на день відвідування у пансіонаті перебувало 27 осіб, більшість з яких ліжкові хворі.

Послуги у пансіонаті надаються на підставі договору, їх вартість для однієї особи складає від 9,0 до 18,0 тис. гривень на місяць.

Догляд за мешканцями закладу забезпечує 5 працівників (адміністратор, доглядальниці і повар).

Мешканці пансіонату забезпечені комфортними умовами проживання, цілодобовим доглядом, п'ятиразовим харчуванням, допоміжними засобами для пересування, засобами особистого догляду та гігієни. Проживають у кімнатах

від двох до чотирьох осіб (фото 2). У кожній кімнаті є санітарно-гігієнічне приміщення. Маломобільні клієнти проживають на першому поверсі.

В пансіонаті здійснюється постійне спостереження за станом здоров'я отримувачів соціальних послуг та контроль за дотриманням лікарських призначень (фото 3). Мешканці пансіонату отримують безоплатно широкий спектр медичних послуг, передбачених Програмою державних гарантій медичного обслуговування населення, лікарями ТзОВ «Медікс Компанія Управління», з яким заклад має укладений договір.

Проводяться щоденні когнітивні заняття для підтримки пам'яті, мови, уваги, оздоровча гімнастика, прогулянки на природі і різноманітне дозвілля.

Територія пристосована для переміщення маломобільних осіб. На підвір'ї облаштовані місця для відпочинку на свіжому повітрі.

Заклад відкритий для відвідувачів, а на веб-сайті пансіонату розміщена необхідна інформація про надання послуг.

З метою отримання інформації про стан дотримання прав людини в закладі проведено спілкування з 15-ма підопічними та 3-ма працівниками пансіонату. Скарг на неналежне поводження, якість догляду та умови проживання від мешканців закладу не надходило.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та безпеку (стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 27 Конституції України)

1. У порушення пункту 7 розділу XVII Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198 (далі – Державний стандарт), підпункту 2 пункту 5 Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 185 (далі - Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг) та Вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579, у пансіонаті відсутня захисна споруда, підвал або інше приміщення, придатні для укриття отримувачів послуг та персоналу і безпечного перебування в них у разі повітряної тривоги або обстрілів.

При цьому, у разі оголошення екстреного оповіщення «повітряна тривога» у закладі використовується правило «двох стін».

Порушення права на свободу та особисту недоторканність (стаття 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 29 Конституції України)

2. Відвідуванням встановлено, що договори про надання послуг підписані не отримувачами цих послуг, а їх родичами, які оплачують вартість послуг, що суперечить Типовому договору про надання соціальних послуг, затвердженому наказом Міністерства соціальної політики України від 23.12.2020 № 847 (далі –

Типовий договір). При цьому, адміністрація пансіонату не вимагає від замовників послуг документів, які б надавали їм право здійснювати представництво прав та інтересів клієнтів, як отримувачів соціальної послуги стаціонарного догляду відповідно до вимог статті 237 Цивільного Кодексу України.

Проте, в ході підготовки звіту дане порушення усунуто (договір про надання послуг укладається між надавачем та отримувачем послуг).

Порушення права на гідні умови перебування (стаття 8 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, стаття 3 Конституції України)

3. У пансіонаті відсутній експлуатаційний дозвіл або зареєстровані потужності з виробництва та/або обігу харчових продуктів відповідно до Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів», що є порушенням підпункту 3 пункту 5 Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг.

Порушення прав осіб з інвалідністю (стаття 9 Конвенція про права осіб з інвалідністю, стаття 21 Конституції України, статті 26, 27 Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні»)

4. В закладі відсутня інформація про наявність у клієнтів групи інвалідності, що може призводити до недоступності реабілітаційних заходів, передбачених індивідуальними програмами реабілітації осіб з інвалідністю.

Варто зазначити, що індивідуальна програма реабілітації особи з інвалідністю є обов'язковою для виконання органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, реабілітаційними установами, підприємствами, установами, організаціями, в яких працює або перебуває особа з інвалідністю, дитина з інвалідністю, незалежно від їх відомчої підпорядкованості, типу і форми власності (стаття 23 Закону України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні»).

5. Приміщення, у якому розміщується пансіонат, не відповідає вимогам ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 30.11.2018 № 327 (далі – ДБН В.2.2-40:2018), абзацу восьмого пункту 3 розділу I Державного стандарту, а саме: будинок не обладнано підйомником на II поверх, що ускладнює безперешкодне пересування мешканців пансіонатом; санітарно-гігієнічні кімнати не облаштовано відповідно до потреб осіб з інвалідністю (фото 4); коридори не обладнані поручнями для зручності пересування (фото 5); сходи не мають відповідного контрастного маркування.

Порушення права на ефективні засоби юридичного захисту та права на звернення (стаття 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 40 Конституції України)

6. У пансіонаті наявний інформаційний стенд для клієнтів та відвідувачів з відомостями про надавача послуг, меню, розпорядок дня тощо (фото 6).

Проте, на стенді відсутня інформація про адреси та контактні телефони посадових осіб, гарячих ліній, зокрема Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, на які клієнти можуть звертатися у разі порушення їх прав та інтересів.

Інші порушення

7. Всупереч вимогам статті 22 Закону України «Про соціальні послуги» та пункту 2 розділу III та пункту 2 розділу IV Державного стандарту у закладі не складаються індивідуальні плани надання соціальної послуги стаціонарного догляду на підставі результатів комплексного визначення та оцінки індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, у якому мають бути зазначено заходи з надання такої послуги, відомості про необхідні ресурси, періодичність і строки виконання, відповідальних виконавців, дані щодо моніторингу результатів.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

ФОП Манько О.П. та адміністрації пансіонату для літніх людей «Рідний куточок» (м. Тисмениця):

1. забезпечити безпеку клієнтів під час перебування в закладі, у т.ч. у разі оголошення «повітряної тривоги» та обстрілів, зокрема, здійснити пошук поблизу пансіонату та укласти договір про використання іншої захисної споруди, яку можна буде використати для укриття мешканців та персоналу під час загрози виникнення надзвичайних ситуацій;

2. вжити заходів щодо приведення діяльності пансіонату у відповідність до положень Закону України «Про соціальні послуги», Державного стандарту та Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг, а саме: отримати дозвільні документи на право організації харчування; пристосувати приміщення пансіонату для потреб осіб з інвалідністю відповідно до вимог ДБН В.2.2-40:2018 або забезпечити його розумне пристосування з урахуванням універсального дизайну;

3. вжити заходів щодо забезпечення виконання реабілітаційних заходів відповідно до індивідуальних програм реабілітації осіб з інвалідністю, які мешкають у пансіонаті, у разі їх наявності;

4. забезпечити реалізацію права клієнтів направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів влади шляхом розміщення у доступному місці стенду з інформацією про права клієнтів, а також номери телефонів гарячих ліній та посадових осіб,

до яких вони можуть звернутися у разі порушення їхніх прав, зокрема, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини тощо.

До звіту додаються наступні документи та матеріали:

1. Фотоматеріали.

**Керівник групи НПМ
Головний спеціаліст Відділу
сприяння роботі регіональних
представництв Секретаріату
Уповноваженого Верховної
Ради України з прав людини**

Людмила НЕПИЙВОДА

фото 1

фото 2

фото 3

фото 4

фото 5

Фото 6

